

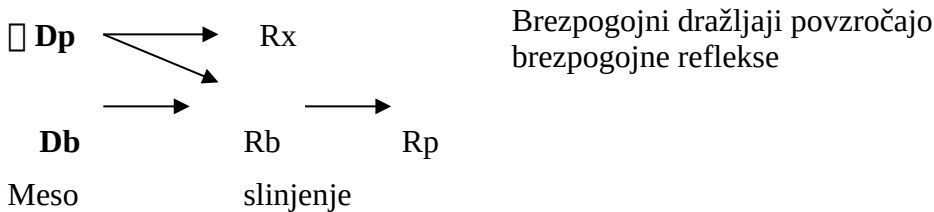
Učenje

Učenje- spreminjanje dejavnosti pod vplivom izkušenj in z razmeroma trajnim učinkom.

OBLIKE UČENJA GLEDE NA SESTAVLJENOST ENOSTAVNE

a) KLASIČNO POGOJEVANJE (Pavlov, Behterev)

BREZPOGOJNI REFLEKSI- so odvisni od podedovane strukture, niso naučeni in varujejo organizem. Povzročajo jih brezpogojni dražljaji

Rp, ki ga ne ojačujemo z Db preide v fazo ugašanja

Ugašanje Rp ni brisanje spominskih sledi

je NOTRANJA INHIBICIJA- notranje zaviranje reagiranja

ZUNANJA INHIBICIJA → ko nek nevtralen dražljaj zmoti (prekine) pogojevanje

GENERALIZACIJA- posploševanje (pes se slini na različne zvončke) →

DIFERENCIACIJA- reagiramo le na tiste dražljaje, ki jih ojačujemo z Db (vstajanje ob začetku ure)

b) INSTRUMENTALNO POGOJEVANJE- Thorendike, Skinner

- učenje pri katerem se spremeni verjetnost pojavljanja vedenja glede na posledice, ki jih ima to vedenje
- Instrumentalni refleksi so pogojni refleksi, ki zagotavljajo/ preprečujejo delovanje brezpogojnih dražljajev s prijetnim ali neprijetnim učinkom
- vedenje = instrument, s katerim dosežemo cilj

EKSPERIMENT

- maček v kletki
- pred kletko hrana

- vzvod odpre vrata $\rightarrow$ Rp
- mačka pritisne na vzvod

Dp $\rightarrow$ Rp $\rightarrow$ Db

Se jo mora naučit

Izogibanje/ preprečevanje neprijetnim posledicam (zamujanje v šolo dijakov, prfoksov)

RAZLIKA MED Rp & Rb

Rb → imajo vse živali; so del podedovanega vedenja; podedovane zveze med dražljajem & odzivom

Rp → del naučenega vedenja, pridobljenega z izkušnjami v življenju posameznika

RAZLIKA KLASIČNO & INSTRUMENTALNO POGOJEVANJE

Klasično: na temelju Rb nastane Rp

Instrumentalno: vedenje je instrument (sredstvo) s katerim bitje doseže učinek; bitje operira (deluje) na okolje

ZAKON UČINKA

Nekateri odzivi so naučeni ne samo zato, ker so bili povezani z že obstoječim razmerjem dražljaj-odziv, temveč zato, ker so povzročili prijetne posledice

c) POSENMANJE ali MODELNO UČENJE

- najbolj preprost način učenja (govor → že zelo zgodaj)
- potrebujemo 2 osebi
 - o opazovalec
 - o model (starši, sorodniki, učitelji, vrstniki, igralci)
 - živ (ga poznamo)
 - simboličen (preko romanov, filmov...)

FAZE POSNEMANJA

- 1) izpostavitvev (učenec je izpostavljen modelu, ki kaže določene modelne znake)
- 2) osvojitvev (modelne znake se naučimo)
- 3) sprejetje (odobravanje)

Bandura- psiholog, ki je delal eksperimente z lutko BOBA (pokazal razliko med 2. in 3. fazo) → otroci → boksali lutko → nekateri so šli boksati, drugi ne

S kom se bomo identificirali? → starost (ne mlajši), življenjsko okolje- socialni status, spol

PREDNOSTI:

- Posnemanje dejavnost skrajša čas in napor učenja, zmanjšuje število poskusov in napak in zaradi tega je napredek hitrejši
- Uporablja na priučitvi na delovno mesto

- Motorično je treba preveriti veljavnost senzoričnih podatkov (vid, sluh...) → praktično sprobaš teorijo

UČENJE S POSKUSI IN NAPAKAMI TER VPOGLEDOM

- sestavljena oblika učenja → značilna za višje razvite sesalce

- na spreminjanje dejavnosti odločilno vplivajo procesi mišljenja (sklepanje, spominjanje)
- spremembe dejavnosti zaradi mišljenja se razmeroma trajne
- mišljenje nastopa hkrati oz. obenem z učenjem (ko človek preiščuje se obenem tudi uči)
- učenje z mišljenjem temelji na uvidevanju odnosov med dražljaji ter v odkrivanju smisla med njimi

UČENJE Z VPOGLEDOM

- nenadna rešitev, ki jo lahko obnovimo tudi pri naslednjih podobnih problemih
- ni postopno, temveč si učenec naenkrat zapomni celotno rešitev
- napake se ne ponovijo več
- transfer izkušnje je velik (Arhimed) → učni prenos na podobne situacije

OBLIKE UČENJA GLEDE NA UČNO GRADIVO

1) SENZORNO ali ZAZNAVNO UČENJE

2) PSIOMETNIČNO ali ZAZNAVNO MOTORIČNO VEDENJE (ker motorike brez zaznavanja ni)

3) BESEDNO UČENJE

- pridobivanje šolskega znanja
- najbolj enostavno: vzpostavljanje besednih zvez ali asociacij
- Aristotel → 3 vrste asociacij
 - asociacije po stičnosti (vsebine, ki smo njih doživeli skupaj ali drugo za drugo se povežejo)
 - asociacije po podobnosti (podobne vsebine se povežejo)
 - asociacije po kontrastu (nasprotne vsebine se povežejo)

z asociacijami lahko ugotavljamo stališče posameznika do zadev
ugotavljamo pa tudi interese in osebne motnje